

Svenskars resande 2020–2021

Vi stärker Sverige genom att stärka företagens konkurrenskraft

Tillväxtverket ska skapa så bra förutsättningar som möjligt för företag i hela landet att vara konkurrenskraftiga. Det innebär att vi öppnar dörrar och river barriärer – för ett Sverige där fler företag vill, kan och vågar.

Kunskap, nätverk och finansiering är våra viktigaste verktyg. Tillväxtverkets insatser skapar direkta resultat hos de företag och aktörer som vi samverkar med, men även förutsättningar för företag och regioner att möta framtidens utmaningar. Vårt största enskilda uppdrag är att bidra till att EU-medel investeras i projekt för regional konkurrenskraft och sysselsättning.

Tillväxtverkets publikationer kan laddas ner på tillvaxtverket.se. Vill du beställa en tryckt publikation eller söker du en publikation som publicerades innan 2015 hänvisar vi till vår webbshop publikationer.tillvaxtverket.se.
© Tillväxtverket

Stockholm, juni 2022
Digital: ISBN 978-91-89730-01-4 Rapport: 0414

Har du frågor om denna publikation, kontakta:
Anette Myhr
Telefon, växel 08-681 91 00

Förord

Tillväxtverket har det nationella ansvaret för att ta fram statistik om turismresandet. Tillväxtverket genomför därför årligen undersökning Svenskars resande. Undersökningen samlar in uppgifter om både dagresor och övernattningsresor som den svenska befolkningen gör inom Sverige och utomlands. Statistiken sammanställs enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 692/2011.

I denna rapport presenterar Tillväxtverket övergripande resultat från undersökningen för åren 2020–2021 samt ger en beskrivning av historiken och de förändringar som gjorts i undersökningen.

Resultaten från undersökningen, 2017–2021, återfinns i [Sveriges Statistiska Databaser](#).

Kristian Seth

Enhetschef
Tillväxtverket

Anette Myhr

Projektledare
Tillväxtverket

Innehåll

Förord	1
1 Inledning	4
2 Resultat 2020–2021	5
2.1 Hur många svenskar reste?.....	5
2.2 Så reste svenskarna under Corona	5
2.2.1 Resor i Sverige	6
2.2.2 Resor utomlands	7
2.2.3 Coronarelaterade restriktioner	8
2.3 Utgifter	8
3 Förändring mellan 2019 och 2020	10
3.1 Enkätförändringarna.....	11
3.2 Jämförelse av utfall.....	12
4 Undersökningen	15
4.1 Svårigheter med att tolka begrepp	16
4.2 Undersökningen fram till och 2016.....	16
4.3 Ny leverantör från och med 2017	18
5 Andra undersökningar	20
1.1 Resebarometern.....	20
5.1 RVU Sverige.....	20
Referenser	22

1 Inledning

I denna rapport presenteras resultaten för undersökningen Svenskars resande avseende år 2020 och 2021. Resultat är inte helt jämförbara med tidigare år och därför kommer även förändringen i undersökningen mellan 2019 och 2020 belysas samt effekter av den. Tidigare leverantörs- och metodförändringar har klarlagts i "Svenskars resande - en jämförande studie" från Tillväxtverket men summeras även kort i denna rapport.

2 Resultat 2020–2021

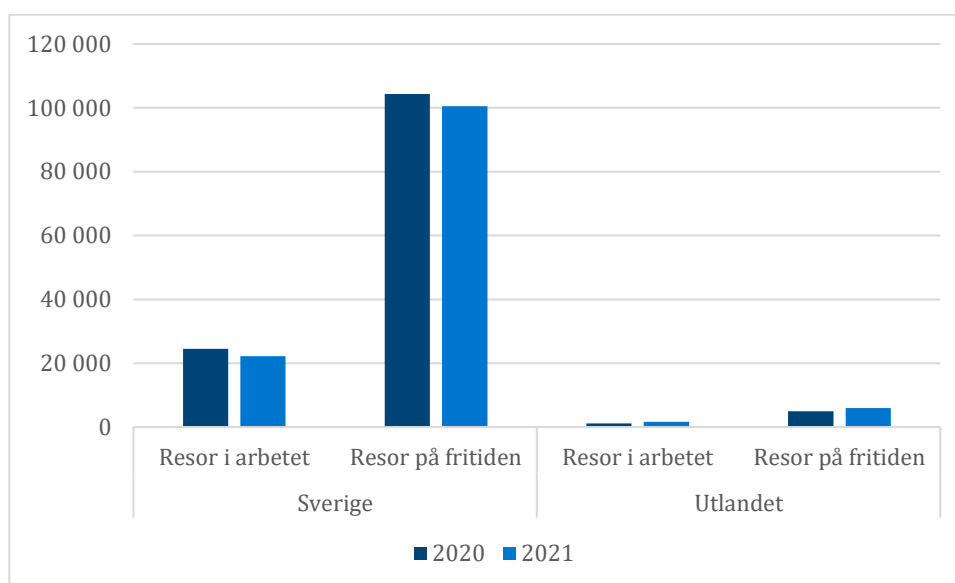
Svenskars resande under 2020 och 2021 påverkades framför allt av den då rådande Coronapandemin och de rekommendationer och restriktioner Sverige och andra länder hade avseende resande. Det finns tyvärr inga jämförbara uppgifter för åren innan Corona, se kapitel 3.

2.1 Hur många svenskar reste?

År 2020 gjorde 5,4 miljoner svenskar¹ minst en övernattningsresa, några fler, 5,9 miljoner, reste 2021. Året innan Corona, 2019, var det 6,3 miljoner personer som reste. Coronan påverkade med andra ord inte särskilt mycket hur många som reste, men påverkade sannolikt antalet resor svenskarna gjorde och vart man reste. Av de som inte gjort en övernattningsresa under 2021 uppgav 55 procent att det var på grund av Coronapandemin, oron var något mindre 2020 då 68 procent svarade att de inte rest på grund av pandemin.

2.2 Så reste svenskarna under Corona

Svenskarna gjorde totalt drygt 130 miljoner turistresor under 2021, såväl inom Sverige och till utlandet, såväl över dagen som resor med övernattning. Resorna fördelade sig på arbetsresor och fritidsresor i Sverige respektive till utlandet enligt Figur 1. Under åren med Corona stod resorna till utlandet endast för cirka 5 procent. Allra flest resor gjordes som fritidsresor i Sverige, drygt 75 procent.

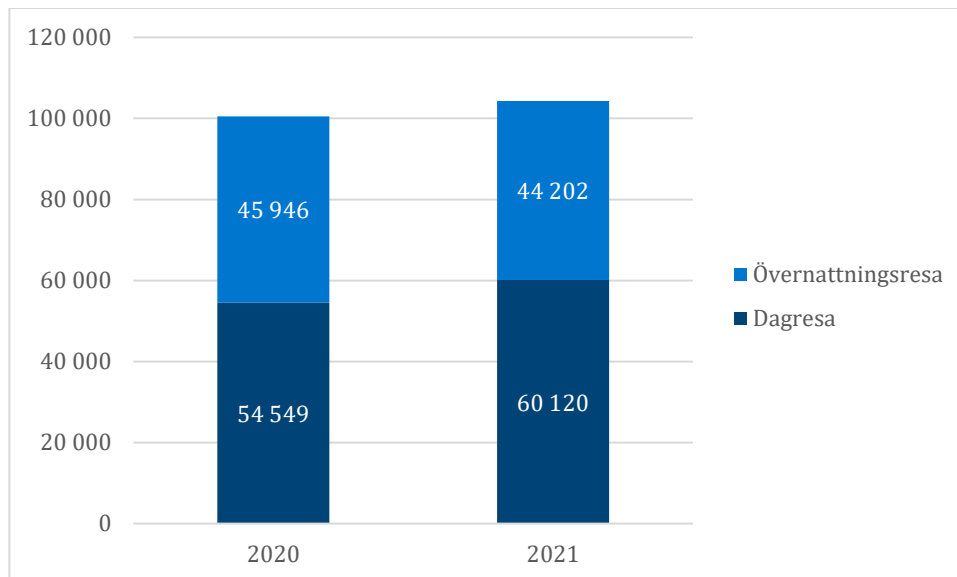

Figur 1 Antal resor per restyp, 2020–2021. (tusentals resor)

¹ Avser undersökningens målpopulation, befolkningen 15–74 år. Personer över 74 år reser givetvis också men ingår inte i undersökningen.

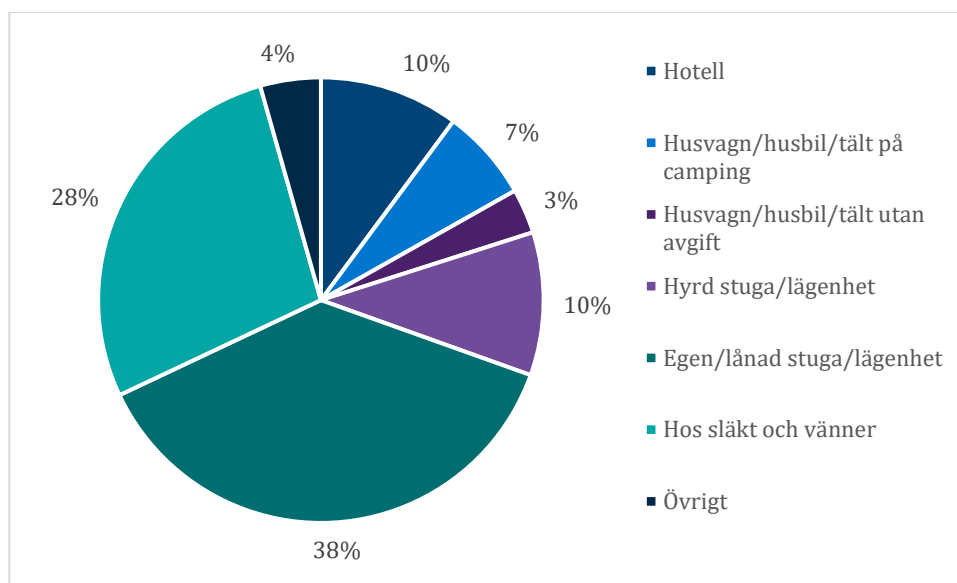
2.2.1 Resor i Sverige

Resorna inom Sverige dominerar, till stor del till följd av den rådande pandemin. Om man tittar närmare på den största restypen, fritidsresor inom Sverige, ser man i Figur 2 att det görs något fler dagsresor² än övernattningsresor. År 2021 var 58 procent av fritidsresorna inom Sverige dagsresor.

Figur 2 Antal fritidsresor inom Sverige, 2020–2021. (tusentals resor)

När svenskarna reser på övernattningsresa är det främst för att vistas i eget/lånat fritidsboende eller för att bo hos släkt och vänner, se Figur 3. År 2021 var andelen nätter i eget/lånat fritidsboende 38 procent och andelen nätter hos släkt och vänner 28 procent av totalt antal nätter.

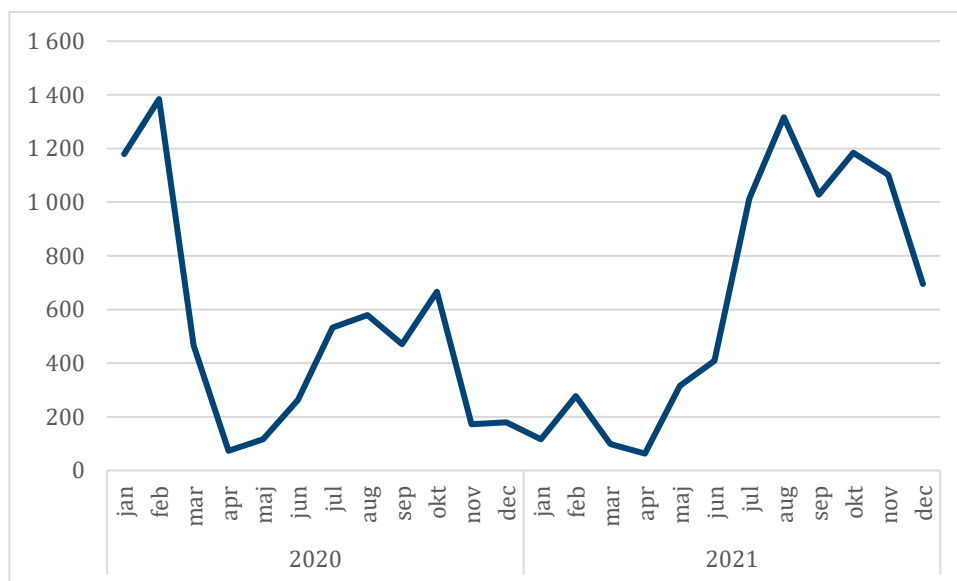

Figur 3 Andelen nätter efter huvudsakligboendeform, fritidsresor i Sverige 2021.

² En dagresa innebär en resa på minst 5 mil enkel väg eller att man har passerat landsgränsen.

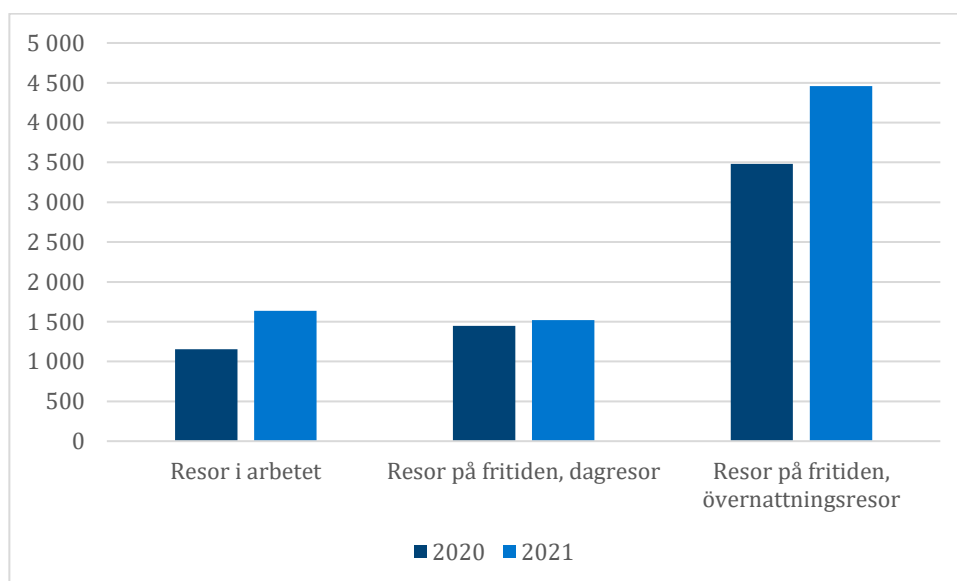
2.2.2 Resor utomlands

Resorna till utlandet störtade efter Coronautbrottet i mars 2020, från 1,4 miljoner resor i februari 2020 till dryga 70 000 i april 2020. Först i juli 2021 var antalet resor till utlandet över 1 miljon igen, Figur 4.

Figur 4 Antalet utlandsresor, efter månad resan avslutades, 2020–2021. (tusentals resor)

De relativt få utlandsresor som svenskarna gjorde under åren med pandemin fördelades sig år 2021 på: arbetsresor 21 procent, dagresor på fritiden 20 procent respektive övernattningsresor på fritiden 59 procent, enligt Figur 5.

Figur 5 Antal resor till utlandet enligt typ av resa, 2020–2021. (tusentals resor)

Resorna gick till våra grannländer Danmark, Finland och Norge, tillsammans med Tyskland och Spanien utgjorde de topp fem. Till dessa fem länder gick 68 procent av utlandsresorna år 2021, Tabell 1. Danmark toppar listan med drygt 1,7 miljoner resor motsvarande 23 procent. De olika ländernas reserestriktioner återspeglas i uppgifterna, till exempel Norges stängning av gränserna.

Tabell 1 Antal resor till topp fem destinationerna utomlands, 2020–2021.

Destination	Antal 2021	Andel 2021	Antal 2020	Andel 2020
Danmark	1 730 000	23%	1 357 000	22%
Norge	1 015 000	13%	615 000	10%
Spanien	910 000	12%	518 000	9%
Finland	903 000	12%	858 000	14%
Tyskland	635 000	8%	540 000	9%
Övriga	2 422 000	32%	2 193 000	36%
Totalt	7 615 000	100%	6 081 000	100%

Anm: Sorterad efter antal resor 2021.

2.2.3 Coronarelaterade restriktioner

Den 13 mars 2020 införde UD en avrådan för icke-nödvändiga resor till alla länder. Med start 30 juni och fortsättning under sommaren och hösten hävdes avråda i omgångar för länder inom EU/EES och Schengenområdet samt Storbritannien, för att vissa fall återtas i perioder.

För länder utanför EU/EES och Schengenområdet samt Storbritannien varade avrådan helt till och med sista maj 2021, dvs i över ett år. Den 1 oktober 2021 hävde UD den pandemirelaterade reseavrådan för alla världens länder.

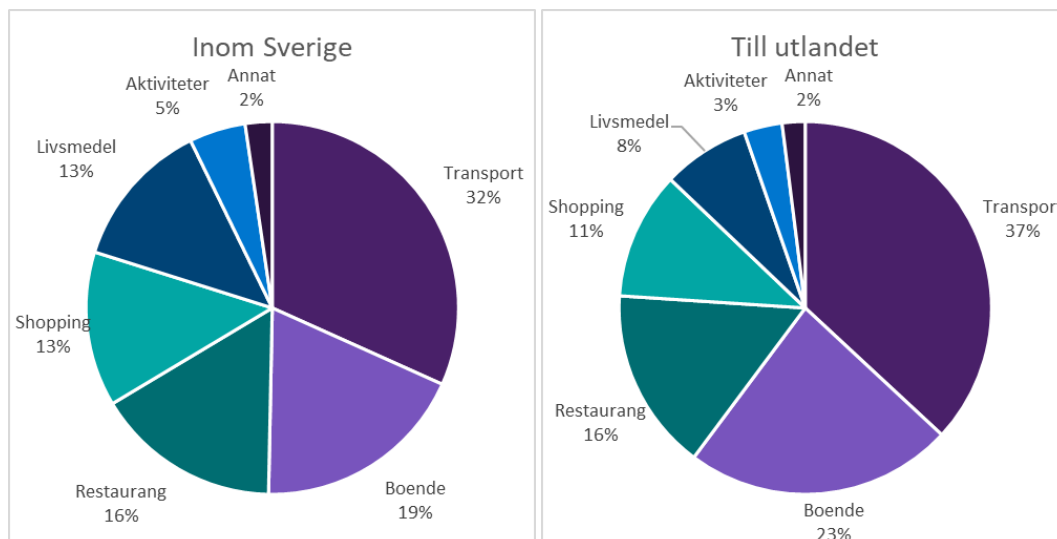
Förutom de råd UD utfärdar så har resandet också påverkats av andra länders inreserestriktioner. Många länder stängde initialt sina gränser helt. Vid lättnader av restriktionerna för inresa från vissa länder hamnade Sverige ofta på den "röda" listan (länder med hög smitta) som inte tilläts resa in.

Förutom de restriktioner som gällt för utrikes resande införde Sverige också i oktober 2020 möjligheten till allmänna råd som skulle kunna gälla under en begränsad tid inom ett geografiskt avgränsat område. Dessa påverkade inrikesresor under två månader.

2.3 Utgifter

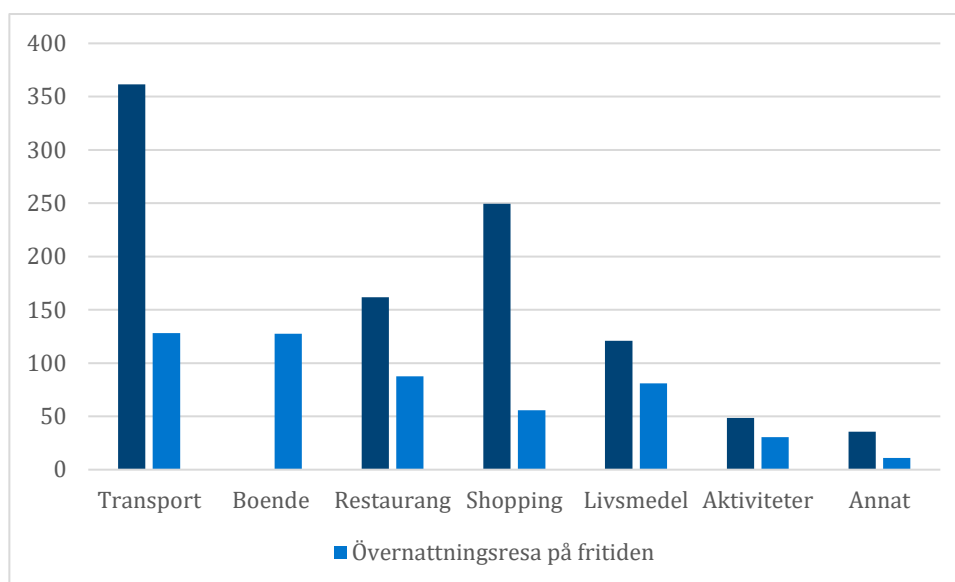
Förutom resor och nätter så frågar vi i enkäten också om utgifter under resorna. Totalt spenderade svenskarna nästan 250 miljarder kronor kr på turismresor. På resor inom Sverige summerade utgifterna till 178 miljarder år 2021, en ökning med 10 procent jämfört med 2021 och på resor till utlandet spenderades 70 miljarder, en ökning med 30 procent jämfört med året innan.³ Utgifterna fördelade sig på de olika utgiftsposterna enligt Figur 6. Av de totala utgifterna spenderas en större andel i kategorierna transport och boende för resor till utlandet, medan andelen som spenderas för köp av livsmedel är lägre.

³ Man bör vara försiktig med att slutsatser från dessa resultat då frågor om utgifter generellt är svåra att svara på, se kapitel 4.

Figur 6 Fördelning av utgifter, resor inom Sverige respektive till utlandet, 2021.

För resor på fritiden spenderade svensken i genomsnitt 2 300 kr per person och resa för en övernattnings resa inom Sverige medan motsvarande resa till utlandet gick på 12 000kr. Dels kan man beräkna utgifter per resor, dels per dag. De genomsnittliga utläggerna per person och dag fördelade sig för resor på fritiden inom Sverige enligt Figur 7. Transportutgifterna för en övernattningsresa är fördelade på flera dagar, det är därför inte konstigt att den kostnaden per dag är lägre än transportkostnaden för en dagresa. För dagresor är shopping den näst största utgiftsposten efter transporter. För övernattningsresor är utgifterna relativt jämnt fördelade över utgiftskategorierna.

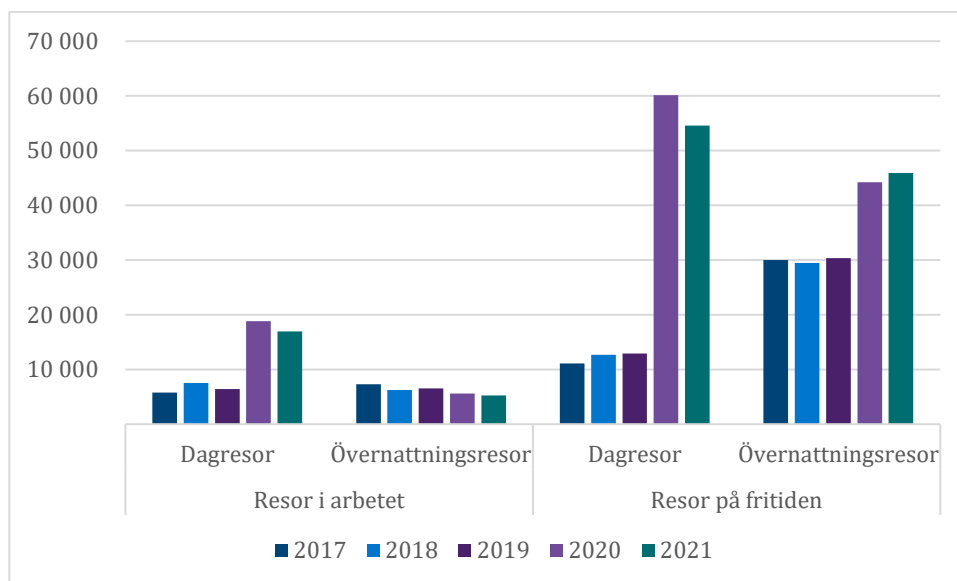

Figur 7 Genomsnittliga utgifter per person och dag för resor på fritiden i Sverige, 2021.

3 Förändring mellan 2019 och 2020

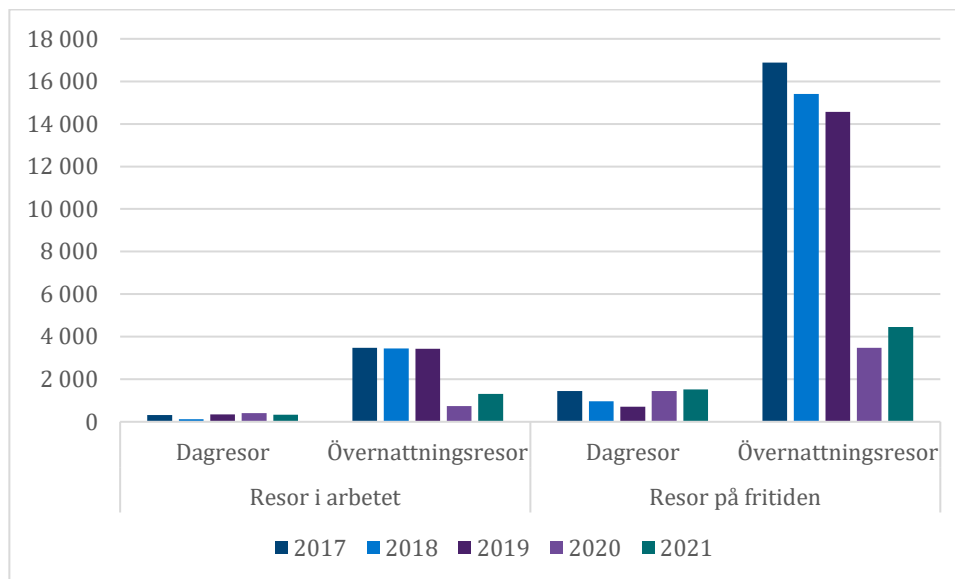
Resultaten från undersökningen påverkades av en större enkätförändring mellan 2019 och 2020 samtidigt som också coronapandemin slog till i början av 2020, vilket gör att resultaten för 2020 och 2021 inte är jämförbara med resultaten för undersökningen avseende 2017–2019. Nedanstående diagram visualiserar skillnaderna i nivåer (observera olika skala på y-axeln i de två diagrammen). Skillnaden påverkas alltså både av enkätförändringen och Coronapandemin.

Figur 8 visar resor i Sverige. Skillnaden i antal resor (genomsnitt över åren i respektive period) mellan 2017–2019 och 2020–2021 var för dagresor i arbetet cirka en tredubbling, övernattningsresor i arbetet en minskning på 20 procent, dagresor på fritiden nästan fyrdubblades och övernattningsresor på fritiden ökade med 50 procent.

Figur 8 Antal resor i Sverige, 2017–2021. (tusentals resor)

Figur 9 visar resor utomlands. Där skillnaden i antal resor mellan 2017–2019 och 2020–2021 var för dagresor i arbetet en ökning med 40 procent, övernattningsresor i arbetet minskade med 70 procent, dagresor på fritiden ökade med drygt 40 procent och övernattningsresor på fritiden minskade med 75 procent.

Figur 9 Antal resor till utlandet, 2017–2021. (tusentals resor)

3.1 Enkätförändringarna

Inför att undersökningen skulle starta för år 2020 justerades EU-förordning vilket gjorde att enkäten var tvungen att utökas med några frågor för att uppfylla de nya kraven. Samtidigt passade Tillväxtverket på att strukturera om enkäten⁴ samt att inkludera mer förklarande text för att hjälpa respondenten att förstå vilka resor som enkäten avser. Se kapitel 4 för definitioner av turism samt svårigheter med att mäta turism.

Hjälptexten för vilka resor som ska ingå i undersökningen gavs mer utrymme och "affärsresor" bytte namn till "resor i arbetet" samt "fritidsresor" till "resor på fritiden", se Figur 10 och Figur 11. Begreppet "dagresor" infördes (tidigare "resor utan övernattning"), för dagresor specificerades även närmare att det avser resor på minst 5 mil enkelresa eller resor när man passerar landgränsen.

Affärs- och fritidsresor

Med **affärsresa** menas en resa i tjänsten som vanligen helt eller delvis betalas av arbetsgivaren/företaget. Exempelvis kund- och leverantörsbesök, möten, konferenser, konsultarbete m.m. Räkna inte med vardagliga resor till och från din arbetsplats.

Med **fritidsresa** menas en resa som du gör på fritiden till ett resmål utanför den vanliga omgivning där du brukar vistas. Räkna exempelvis med resor till fritidshuset och resor för att besöka släkt och vänner. Räkna inte med kortare resor som görs ofta och regelbundet varje vecka.

Figur 10 Hjälptext i enkäten 2019

⁴ Enkäten finns att se på [Svenskars resande - Tillväxtverket \(tillvaxtverket.se\)](https://svenskars.resande-tillvaxtverket.se)

Vilka resor ska du räkna?

Resor på din fritid:

Det kan exempelvis vara semesterresor, shoppingresor, resor för att besöka släkt och vänner, resor till fritidshus m.m.

Resor i ditt arbete:

Det är resor som helt eller delvis betalas av arbetsgivaren. Exempelvis kund- och leverantörsbesök, möten, konferenser, konsultarbete m.m.

Räkna inte med dessa resor i arbetet:

- Dina dagliga resor till och från din ordinarie arbetsplats
- Dina resor i tjänsten om du är yrkeschaufför eller besättningspersonal på flyg/båt/tåg

Dagresor i januari

Räkna med resor som påbörjades och avslutades samma dag. Om du har rest inom Sverige ska resan ha inneburit att du rest minst 5 mil enkel väg. Har du passerat landgränsen ska även kortare resor räknas.

Resor med övernattning i januari

Räkna med de resor där du har övernattnat minst en natt utanför din vanliga omgivning där du brukar vistas.

Figur 11 Hjälpertexter i enkäten 2020

3.2 Jämförelse av utfall

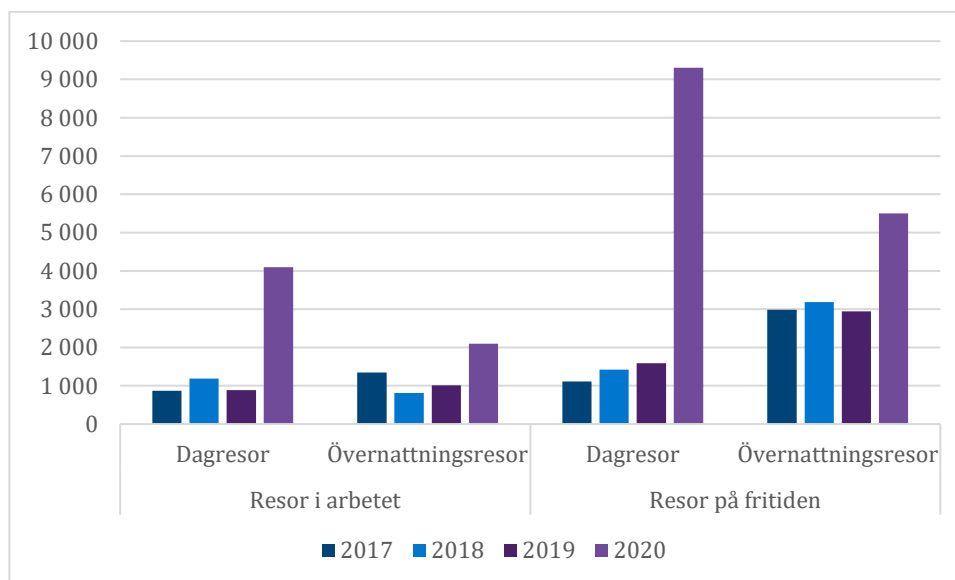
Att utvärdera effekterna av enkätförändringarna försvåras kraftigt av Coronapandemins utbrott i mars 2020 och med den följande reserestriktioner. Vi redovisar förändringar i antal redovisade resor och skattningar för totalt antal resor för **januari och februari** respektive år för att försöka kvantifiera effekterna av enkätförändringen.

Under januari och februari redovisades 1 681 resor år 2019 respektive 2 888 resor år 2020, Tabell 2. Dessa resor medför punktskattningar för totalt antal resor på 8,9 miljoner år 2019 och 23,5 miljoner år 2020, en ökning med drygt 160 procent. Underlaget är litet men ger ändå en tydlig indikation att uppgiftslämnarna tolkade frågorna i den omgjorda enkäten som att fler resor skulle inkluderas och redovisas, än hur man tolkat frågorna i den tidigare enkäten.

Tabell 2 Antal redovisade resor i undersökningen efter typ av resa, januari-februari 2020 och 2020.⁵

1			2019	2020	Förändring
Sverige	Resa i arbetet	Dagresa	170	359	111%
		Övernattningsresa	192	187	-3%
	Resa på fritiden	Dagresa	287	1 141	298%
		Övernattningsresa	667	845	27%
Utomlands	Resa i arbetet	Dagresa	6	9	50%
		Övernattningsresa	63	59	-6%
	Resa på fritiden	Dagresa	3	40	1 233%
		Övernattningsresa	293	248	-15%
Totalt			1 681	2 888	72%

De resor vi efterfrågar kan grupperas på olika egenskaper, dels i Sverige respektive till utlandet, dels resor på fritiden respektive i arbetet, samt dagresor respektive resor med övernattning. Underlaget för resor inom Sverige är störst. En närmare titt på grupperingar av resor inom Sverige, Figur 12, visar att det framför allt är dagresorna på fritiden som ökat kraftigt, en femdubbling av skattat antal resor. Antalet resor på fritiden ökar något mer än resor i arbetet.

Figur 12 Resor i Sverige efter typ av resa, januari-februari, 2017-2020.(tusentals resor)

Vi frågar också efter det huvudsakliga syftet med resan, i enkäten 2020 infördes ytterligare ett svarsalternativ, "annat", vilka hela 35 procent angav

⁵ Underlaget för utlandsresor på fritiden över dagen eller i arbetet under de två månaderna är alltför litet för att kunna dra några säkra slutsatser om förändringarna.

som syfte för resan. Detta gör att vi inte kan utvärdera om man reste med andra syften 2020 än under 2019.

Om man tittar närmare på dagresorna i Sverige och ser om respondenten har angett en dagresa där resmålet ligger i samma kommun som hemmet så har dessa ökat mer än dagresor till ett annat län vilket kan indikera att när vi specificerat ett avstånd för dagresor är det fler kortare resor som respondenten ser uppfyller kriteriet än när respondenten själv skulle definiera en dagresa utanför den vanliga omgivningen. Fler exempel på typer av resor som ska redovisas kan också ha påverkat respondenten.

Generellt är det alltså svårt att utvärdera effekterna av enkätförändringarna, men det är tydligt att just mängden hjälptext samt vilka begrepp/uttryck man använder som påverkar. Ju längre text med exempel på resor som ska redovisas desto lättare för respondenten att avgöra vilka resor som ska inkluderas i undersökningen.

4 Undersökningen

Tillväxtverket har det nationella ansvaret för att ta fram statistik om turismresandet som den svenska befolkningen gör inom Sverige och utomlands. Statistiken sammanställs enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 692/2011 samt Kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/1681. Undersökningen Svenskars resande innehåller frågor för att kunna rapportera uppgifter om antal resor, antal nätter samt utgifter enligt EU-förordningen men utöver detta frågar vi även om aktiviteter på resan och med detaljerade frågor om utgifter.

Från användare finns önskemål om att undersökningen ska kunna presentera resultat på regional nivå. Med nuvarande urvalsstorlek och sjunkande svarsfrekvenser är det dock inte möjligt att tillgodose det önskemålet. Målet blir därför att kunna redovisa uppgifter om svenskars turismresor med god kvalitet på nationell nivå, medan man på regionalnivå kan komma med vad som kan kallas breda insikter.

Att mäta turism är inte okomplicerat. I enkäten gäller det att med några få korta meningar få respondenten att förstå vilka resor som ska redovisas i enkäten. Enkäten frågar efter antal resor den senaste månaden samt att respondenterna ska redovisa de tre senaste resorna i månaden. Det finns risk för en viss glömskeeffekt såväl som en teleskopeffekt⁶, där respondenten redovisar resor som varit betydelsefulla/minnesvärda för dem även om det inte är just den resan som det enligt anvisningarna ska svaras på. Vi ber respondenten att redovisa detaljer för tre resor vilket gör enkäten relativt omfattande, vilket kan avskräcka från att svara. Vi efterfrågar detaljerade uppgifter om utgifter, dessa uppgifter är troligen svårast att svara på, vilket återspeglas i att dessa frågor har högst partiellt bortfall.

Undersökningen har under åren utförts av olika aktörer, vilket beskrivs närmare i kapitel 4.2 och 4.3. Att byta leverantör och utförande av undersökningen påverkar resultaten, det gäller att försöka hålla nere dessa effekter. I rapporten "Svenskars resande – en jämförande studie" från 2018 konstaterade att jämförbarheten över tid och mellan olika mätningar i stort sett var bra. Studien fokuserade på jämförelse av övernattningsresor. Det finns dock inget facit och studien värderade inte undersökningarna mot varandra.

I ovan nämnda rapport jämförs även utgifter i ett kapitel. Dock konstateras det att frågor om resenärernas utgifter medför stora osäkerheter. Särskilt svårt är resor i arbetet där stora delar av kostnaden betalas av arbetsgivaren. Dessa svårigheter medför att även för resultat de år som undersökningen genomförts av samma aktör kan fluktuera.

⁶ En händelse placeras felaktigt i tiden.

4.1 Svårigheter med att tolka begrepp

I Tillväxtverkets publikation "Turismens begreppsnyckel"⁷ kan man läsa följande:

- *Turism omfattar människors aktiviteter när de reser till och vistas på platser utanför sin vanliga omgivning för kortare tid än ett år för fritid, affärer eller andra syften.*
- *Vanlig omgivning är det geografiska område där en person utför sina vardagliga rutiner.*
- *Resor mellan hem och arbete/studieplats eller andra resor som görs frekvent i en persons vardag, till exempel mellan hem och släkt och vänner, till shoppingcentra eller till platser för att få sjukvård, är inte resor utanför personens vanliga omgivning. Resor till eget fritidshus är resor utanför en persons vanliga omgivning.*
- *En turismresa är en förflyttning mellan geografiska platser som genomförs av en besökare. Den kategoriseras efter resans huvudresmål och kan omfatta turismbesök på flera platser.*

Den vanliga omgivningen är ett centralt begrepp som inte är tydligt definierat. I och med detta subjektiva begrepp har vi valt att (från och med 2020) hjälpa respondenten med ett avstånd gällande dagresor, resan ska vara minst 10 mil tur och retur för att räknas som en turismresa. Passeras landgränsen ska även kortare resor räknas.

En resa avslutas först när resenären är tillbaka i sin vanliga omgivning även om hen under resans gång besöker/övernattar på flera destinationer. I genomförda undersökningar finns det indikationer på att begreppet *resa* misstolkats i vissa fall. Exempel på det har vi stött på vid manuell granskning av misstänkta enkäter, där respondenten räknar både transport till och från resmål som två separata resor. Det finns också fall där man misstänker att respondenten redovisat antal nätter som resan varat i stället för att den var en resa.

Arbetsrelaterade resor som när man deltar i möte på annan ort än den ordinarie arbetsplatsen, deltar på konferenser, kund- och leverantörsbesök ska inkluderas i turism. Det finns dock respondenter som angivit 20 eller fler dagresor i arbetet, vilket indikerar att dessa respondenter troligtvis tagit med resor till och från ordinarie arbetsplats.

Över tid har det i undersökningen använts olika begrepp om typ av resa, innebörden har varit samma men kan av respondenter tolkats olika och ge större effekter än vad man tror. Innan 2017 användes fritidsresa respektive arbetsresa för att under 2017–2019 ändras till fritidsresa respektive affärsresa, för att sedan 2020 benämnas resor på fritiden respektive resor i arbetet.

4.2 Undersökningen fram till och 2016

Rese och turistdatabasen startades 1989 av Sveriges Turistråd. Undersökningen köptes under 90-talet av Resurs AB som drev undersökningen fram till och med maj 2014. Tillväxtverket köpte⁸ resultat

⁷ Turismens begreppsnyckel bygger på och är en översättning av FN:s International Recommendations for Tourism Statistics 2008, IRTS 2008, (UNWTO 2010)

⁸ Kan ses som en delfinansiering av undersökningen.

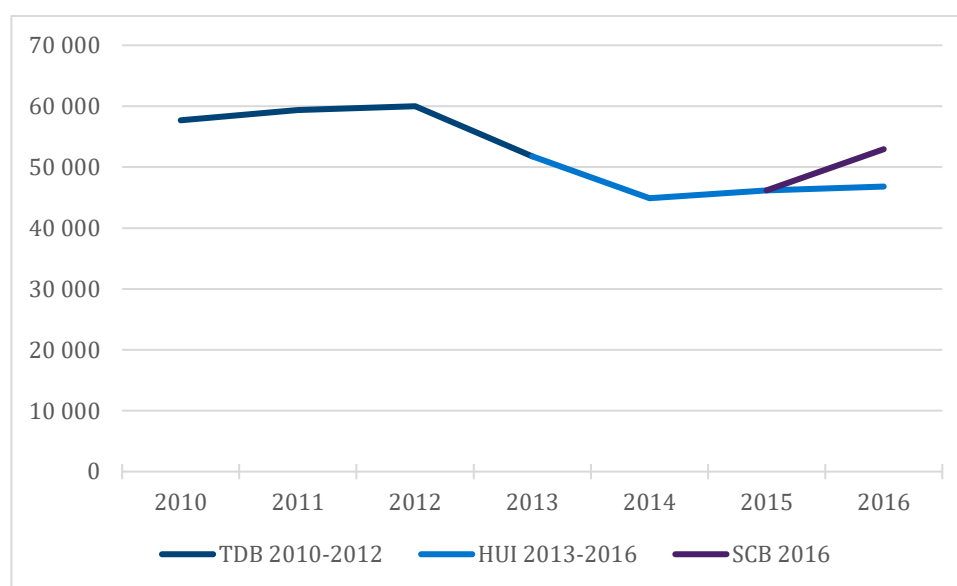
från undersökning tom 2012. Undersökningen genomfördes genom telefonintervjuer med 24 000 intervjuer per år.

Inför 2013 gjorde Tillväxtverket en upphandling avseende data om svenskars resande, där man bestämde sig för att beställa nödvändiga data (dvs endast resultat från undersökningen). Uppdraget tilldelades HUI Research som levererade data för 2013–2016. HUI:s data kommer från en webbpanel, med svar från 36 000 personer per år.

Den tidigare rapporten "Svenskars resande – en jämförande studie" från 2018 belyser statistikens utveckling över tid med särskilt fokus på metod och de tidsseriebrott som uppstod i samband med leverantörsbytena 2013 och 2017. Slutsatser från den rapporten var att jämförbarheten över tid och mellan olika mätningar i stort sett var bra, Figur 13.

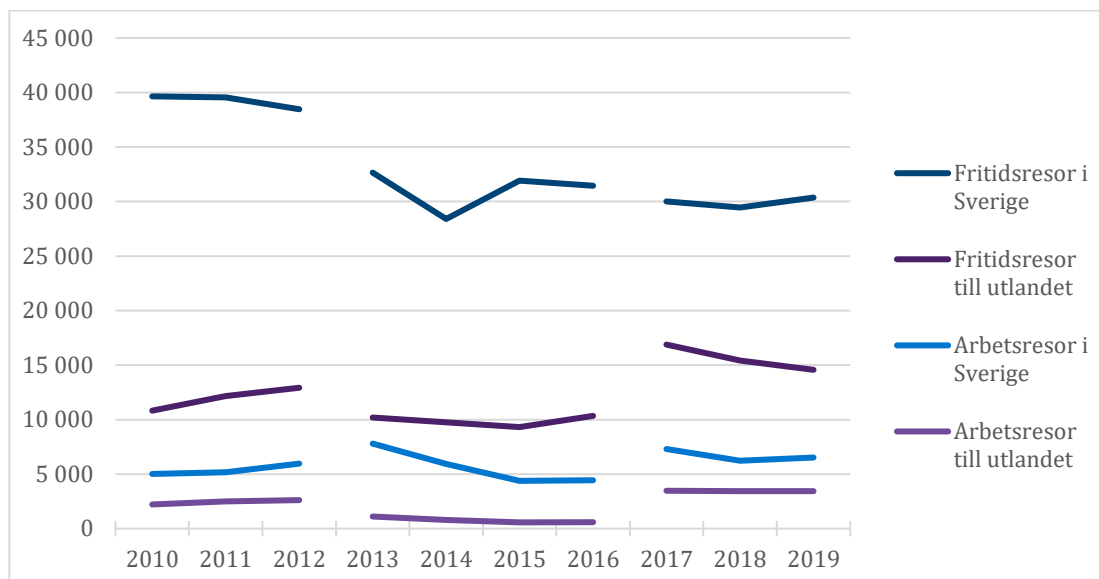
För undersökningsår 2016 gjordes förutom den ordinarie undersökningen av HUI också en parallellundersökning av SCB. Syftet var att kvalitetssäkra befintlig statistik och proaktivt mildra effekterna av det kommande tidsseriebrottet vid leverantörsbyte.

SCB:s undersökning under 2016 genomfördes som en urvalsundersökning med 24 000 personer som fick svara på en web-/pappersenkät.

Figur 13 Svenska befolkningens turistresor med övernattning 2010–2016, både i Sverige och till utlandet. (tusentals resor)

En webbpanel har både positiva och negativa egenskaper som källa till statistik. En farhåga som finns med webbpaneler är att deltagarna inte ger ett representativt urval. I studien från 2018 konstaterades det att det fanns indikationer på att webbpaneler redovisar systematiskt färre turistresor, framför allt utlandsresor, Figur 14.

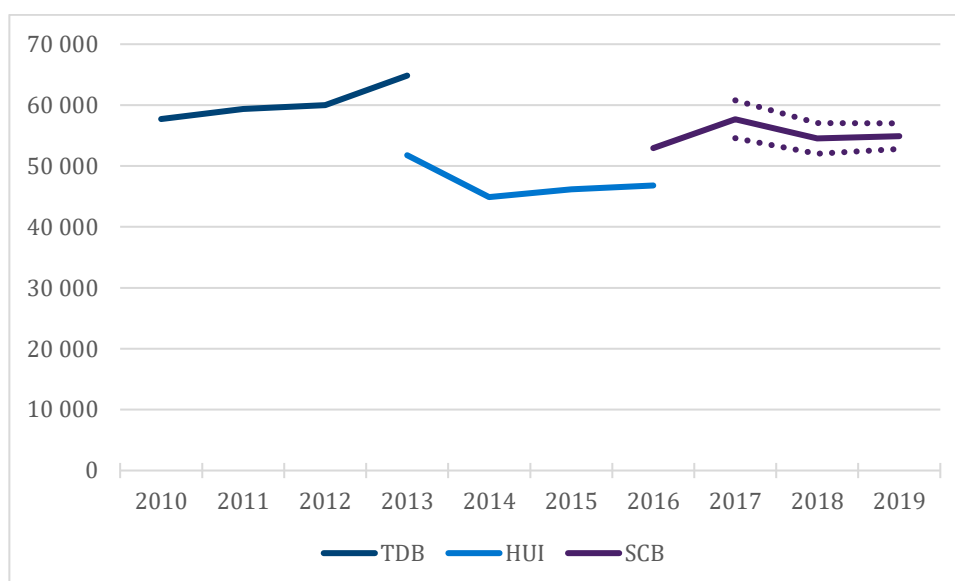

Figur 14 Svenska befolkningens turistresor med övernattnig efter typ av resa och destination, TDB 2010–2012, HUI 2013–2016, SCB 2017–2019. (tusentals resor)

4.3 Ny leverantör från och med 2017

Inför 2017 genomfördes de senaste leverantörsbytet då SCB blev ny leverantör då HUI:s metod med självrekryterade webbpaneler hade fått kritik. Tillväxtverket valde att vid leverantörsbytet ändra upplägg och i stället för att köpa resultat från en undersökning nu äga hela undersökningen/modellen och alla resultat.

Resultaten för 2017–2019 ligger cirka 17 procent över resultaten från 2013–2016 men cirka 6 procent under resultaten för 2010–2012, se Figur 15. Detta utan hänsyn till eventuella påverkansfaktorer (konjunktur, kriser, etc.) på resandet. När man tolkar resultatet får man komma ihåg att detta är skattning med ett osäkerhetsmått (illustreras i Figur 15 av de streckade linjerna för år 2017–2019).

Figur 15 Svenska befolkningens turistresor med övernattnig 2010–2019, både i Sverige och till utlandet. (tusentals resor)

Under perioden 2017–2021 har urvalet i undersökningen varit 5 000 personer/månad i åldern 15–74 år. Tabell 3 redovisar antal svarande och

antal redovisade resor. Svansfrekvensen är sjunkande och var 29 procent år 2021. Antalet resor som skattningarna grundar sig på sjönk mellan 2020 och 2021 med 12 procent.

Tabell 3 Svar i undersökningen 2017-2021

År	Svarande	Svansfrekvens	Svarat att de ej rest	Svarat att de rest	Redovisade resor
2017	21 370	35,6%	13 482	7 888	13 837
2018	20 269	33,8%	12 766	7 503	13 334
2019	19 190	32,0%	11 821	7 369	13 193
2020	20 270	33,8%	10 956	9 314	18 227
2021	17 480	29,1%	9 192	8 288	15 923

5 Andra undersökningar

Förutom Tillväxtverkets undersökning så finns det även andra undersökningar som redovisar uppgifter om resande. Att jämföra Svenskars resande med andra undersökningar bör dock göras med försiktighet då undersökningarna oftast inte har samma omfattning eller inte görs på liknande sätt.

I och med att undersökningar utförs på olika sätt även om målet kan vara att mäta samma sak hamnar resultaten från olika undersökningar ofta på olika nivåer, men bör samvariera över tid i fråga om utveckling.

5.1 Resebarometern

Den kanske mest kända undersökningen om turism är Resebarometern som genomförs av Resurs för resor och turism på uppdrag av Vagabond och Europeiska ERV. Undersökningen genomförs via en rekryterad webbpanel av svenskar, 18 år och uppåt. Där drygt 2 400 svarat på frågor om fritidsresor till utlandet. År 2020 inkluderades även resor inom Sverige med drygt 4 300 svarande.

Enlig Resebarometern gjordes det år 2021 8,2 miljoner resor utomlands, under 2020 gjordes 1,9 miljoner resor, se Tabell 4. Under 2020 gjordes även 29 miljoner fritidsresor inom Sverige med minst en övernattning samt 50 miljoner dagturistresor.

Tabell 4 Resebarometern, resor till utlandet på fritiden med övernattning 2017–2021.

År	Antal resor Resebarometern	Antal resor Svenskars resande
2017	11 600 000	16 900 000
2018	11 000 000	15 400 000
2019	12 000 000	14 600 000
2020	1 900 000	3 500 000
2021	8 200 000	4 500 000

Resebarometern är en mindre undersökning än Svenskars resande och fokuserar endast på utlandsresor. Resultaten har generellt varit cirka 20–40 procent lägre än resultaten från Svenskars resande. Dock ligger Resebarometern för 2021 långt över resultatet från Svenskars resande.

5.2 RVU Sverige

En annan undersökning som mäter resor är Trafikanalys undersökning RVU Sverige. Undersökningen frågar efter en persons alla förflyttningar under en dag, den mäter i andra ord alla resor en person gör och inkluderar därmed turistresor. Undersökningen genomförs sedan 2019 som en urvalsundersökning av Sveriges befolkning 6–84 år med webb- och pappersenkät. Det årliga urvalet har varierat över åren mellan 10 000 och 42 000 personer. Under perioden 2011–2016 genomfördes undersökningen med hjälp av telefonintervjuer och då inkluderades även en delundersökning

om långväga resor, referenstiden var då 30 dagar för resor över 10 mil och 60 dagar för resor över 30 mil, jämfört med en dag i den ordinarie undersökningen.

För att jämföra med Svenskars resande har vi från Trafikanalys fått ett uttag från databasen avseende antal resor i fritidssyfte, längre än 10 mil. I Tabell 5 ser vi att resultaten avseende längre resor varierar relativt mycket över åren då de är svåra att fånga när man endast frågar om resor under en dag. Enligt RVU Sverige gjordes 59 miljoner resor längre än 10 mil i fritidssyfte i Sverige år 2021, jämfört med 100 miljoner resor på fritiden inom Sverige enligt Svenskars resande

Tabell 5 RVU Sverige, resor i Sverige på fritiden, 10 mil eller längre, 2011–2021. (tusentals resor)

År	Antal mättdagsdelresor	95% konfidensintervall +/-
2011	84 755	14 427
2012	83 108	14 797
2013	110 408	26 601
2014	113 374	22 888
2015	72 802	16 505
2016	116 783	21 696
2017		
2018		
2019	95 171	15 851
2020	71 670	14 301
2021	59 297	17 147

Att jämföra Svenskars resande och RVU Sverige de senaste åren är i princip omöjligt då RVU Sverige inte genomfördes 2017-2018 och för att Svenskars resande förändrades mellan 2019 och 2020.

Referenser

Resebarometern [Resebarometern | Europeiska ERV](#) (hämtad 2022-04-25)

Tillväxtverket 2018 Rapport 0248 "Svenskars resande - en jämförande studie"

Tillväxtverket 2016 "Turismens begreppsnyckel"

Trafikanalys, mejl 2022-06-07

Du kan ladda ned Tillväxtverkets publikationer på tillvaxtverket.se.

© Tillväxtverket

Stockholm, juni 2022

Digital: ISBN 978-91-89730-01-4
0414

Har du frågor om den här publikationen, kontakta:

Anette Myhr

Telefon, växel 08-681 91 00